

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiati her yerde 15 kuruş
seneliği, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE—

Cilt: V

Ankara, 13 Kânunevel, 1928

Sayı: 107

GARP EDEBİYATI HABERLERİ

Edebî mükâfatlar mevsimi — Nobel mükâfatı: Sigrid Undset — Dedi kodular

Edebî mükâfatlar

Kânunevel Fransada edebî mükâfatlar ayıdır. Bahriye akademisi geçen hafta beşbin franklık edebiyat mükâfatını «Au large» muharriri milazim «Louis Guichard» a verdi.

On bin franklık Avrupa siyasi edebiyatı mükâfatını «Alamanyaya emniyet» muharriri «Vladimir d'Ormesson», üç senede bir verilen flaman tiyatrusu mukâfatını da «Herman Terlinch» kazandı.

«Goncourt» akademisi dün on iki buçukta, Femina hey'eti ise üç buçukta kimleri mükâfata lâyık gördüğünü ilân etmiş olacaktı.

Nobel mükâfatı: Sigrid Undset

Nobel mükâfatını bu sene Norveç muharrirlerinden «Sigrid Undset» kazandı. Bu bir kadın romancıdır ki otuz yaşında yazı yazmağa başlamış ve şimdiye kadar on altı cilt hikâye ve roman neşretmiştir. «Mes'ut yaş» ve «Simousuon» isimindeki iki eseri Avrupa lisanlarından bir çoğuna tercüme edilmiş ve şöhret kazanmıştır.

Sigrid Undset yalnız kadın bir romancı değil aynı zamanda kadın psikolojisinin de romancısıdır. Bütün eserlerinin mihverini kadın ruhu teşkil eder.

Romanlarında vak'aya pek az ehemmiyet verir ve bütün kudretini kadın ruhunun hususiyetlerini gösteren küçük sahneler ve müşahedelere vakfeder. Undset'in ilk eseri olan «Madame

Mart Urli» kendi hayatının jurnalıdır. Bir sene sonra neşrettiği «Mes'ut yaş» da kadında san'at meyliyle aile kadını ruhunun uzlaşamadığını gösterir. Ondan sonraki kitaplarında çok zengin bulduğu bu mev'zudan uzaklaşmamış, Norveçin uzun gecelerinde sert cigaralar içerek kadın kalbini derinleştirdikçe derinleştirmiştir.

Sigrid Undset romanlarında erkeğe fazla mevki vermemiştir. Onun vazifesi kadın ruhunun hususiyetlerini meydana çıkarmaya hizmet eden silik, karanlık, karaktersiz bir alet olmaktan ibarettir.

«Sigrid Undset» in romanlarında tabiat tasvirleri çok bol fakat o nispette de kuvvetlidir.

Münekkitlere göre bu romanının başlıca meziyeti kendi hususî tecrübelerinin, müşahadelelerini ve canlı san'atini kadın ruhunun keşfine vakfetmesidir.

Dedi kodular

İlim mes'eleleri gibi san'at mes'elelerinde de ittifak olamıyor.

İsveç akademisinin Nobel mükâfatını Norveçli «Sigrid Undset» e vermesini haksız bulanlar ve bir komşu tarafgirliği telâkki edenler, bilhassa Fransada, pek çoktur.

Münekkitlerden «Paul Souday» şu satırları yazıyor:

Gonkur mükâfatı beş bin franktan ibaret olduğu halde Nobel mükâfatı bir milyon firangı geçiyor. Bunun hikmeti nedir? Bunun hikmeti şudur ki Nobel

dinamit, Gonkur kardeşler kitap imal ediyorlardı. İnsanlardan bir çoğu kitap okumayabilirler. Fakat birbirlerini öldürmek için mutlaka dinamite mühtaçtırlar. Gonkur lüks eşyası satıyorlardı. Nobel insanlara en lâzım bir mal sattı.

Momsen, Mistral, Anatol Frans ve saire gibi şahsiyetlerin Nobel mükâfatını kazanmalarına kimse bir şey diyemez. (Mamafi Anatol Fransın 1921 de, yani mükâfatın tesisi tarihinden yirmi sene, ve «Romain Roland» in intihabından dört sene sonra bu şerefe nail olduğunu unutmayalım.)

Bu mükâfat öyle kimselere verilmiştir ki hayret etmemek kabil degildir.

«Jiyelerup», «Pontopidan, hatta madame «Sigrid Undset» diye kimseyi tanıysrmusunuz?

Bunlar Nobel edebiyat mükâfatını kazanan dünya büyükleridir.

Halbuki dünyanın en büyük şair ve romancılarından olan Danonzio henüz bu şerefe nail olamamıştır.

Bunun sebebi politika, Anatol Frans gibi Danonzionun da siyasi fikirleri itibariyle kendini İsveç akademisine beyendirememiş olmasıdır. Halbuki edebiyat ve san'at mes'elelerinde politikanın kat'iyen dahlü te'siri olmomalıdır. »

Makale şöyle bitiyor: «Dünyanın bütün Jürileri birbirine benzerler ve edebiyat mükâfatları hiç bir şey ifade etmez.»
